

СВОБОДА UKRAINIAN DAILY

РІК LIV. Ч. 67. НЬЮ ЙОРК І ДЖЕРЗІ СІТІ, п'ятниця, 5-го квітня 1946.

No. 67. NEW YORK and JERSEY CITY, Friday, April 5, 1946.

VOL. LIV.

ТРИ ЦЕНТИ

В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ

П'ЯТЬ ЦЕНТІВ

ЗА ГРАНИЦЕЮ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ АМЕРИКИ

Тел. „Свобода“: BErgen 4-0237. — Тел. У. Н. Сміт: BErgen 4-1016

4-0807

THREE CENTS IN THE UNITED STATES OF AMERICA

FIVE CENTS ELSEWHERE

„КОЖЕН АМЕРИКАНСЬКИЙ КОМУНІСТ ЦЕ ШПИГ“

„Комуністична Партія в Злучених Державах є звичайним оруддям советського міністерства закордонних справ. Вона ніколи не відступає ні на волосок від такої служби“ — так сказав на тайнім засіданні конгресової Комісії для Неамериканських Займів „недавній редактор комуністичної газети „Дейлі Воркер“ Луїс Френсіс Буденз, котрий покинув це становище і став професором економіки в католицькій університеті Нотр Дам. Зогляду, що це було тайне засідання, Буденз передав кореспондентам лише дещо із своєї заяви. Він теж сказав, що кожен американський комуніст „це можливий шпиг проти Злучених Держав, хоч багато комуністів не чуються шасливими зогляду на таке їхнє становище“.

Буденз дав ще таке пояснення до своєї заяви: „Це було політикою Гітлера творити поступенно одну п'яту коліну по другій і зм'ягати до панування над світом... Під теперішню пору не слідно, чи їх політика (Комуністичної Партії) перейде яку зміну. Все вказує на те, що така політика останеться надалі. І в ціллі є розбудувати советську силу через таке саме опанування чужих країн, як це переводив Гітлер. Бона вимірена на евентуальне знищення американської держави“.

ПРИЗНАЮТЬ ПІДВИШКУ ЗАЛІЗНИЧНИКАМ

Однакову підвишку для 1,220,000 залізничних службовиків у цілому краю по 16 центів на годину признали дві ради посередництва, однаке представники залізничних юній висловили закид, що ця підвишка не відповідає загальній підвишці робітникам в інших ділянках праці. Та це не змінить постанови тому, що на посередництво згодилися обі сторони в спорі наперед.

СЕНАТСКА КОМІСІЯ ПРИНЯЛА ЗАКОНОПРОЄКТ ПРО РОЗБУДОВУ ВЕТЕРАНСЬКИХ ДОМІВ.

Банкова Комісія сенату приняла 15 голосами без ніякого спротиву законопроект про розбудову домів для ветеранів. Цей законопроект признає \$600,000,000 субсидій з федеральних фондів на поміч у швидкій розбудові. Ці субсидії будуть роздавані через Ріконструкшен Спайненс Корпорейшен на закупню будівельних матеріалів.

АМЕРИКАНСЬКА ПРОДУКЦІЯ НА 150 БІЛІОНІВ

У відповідь на критику президента Трумана за його безрадість в справі налаштування страйків і інших труднощів вчасі повеної реконверсії, президент відповів, що не зважаючи на всі труднощі, вже на підставі тепер налаженого плану продукція американських дібр для вжитку цивільного населення дійде до вартости \$150,000,000,000. Такого ще не було в історії жадного краю. Водночас спрезидент остеріг ввесь край, що безупинне підсичування страйків та різного невмісного законодавства може спричинити пониження цієї продукції. Президент додав, що нам „не вільно спочати ні на мінуту в боротьбі проти інфляції“. Як на добрий знак правильної фінансової господарки вказав президент на факт, що можна буде вже наступного року обнизити довг держави на кілька біліонів доларів. — Все те виявив президент вчасі своєї правильної пресової конференції. Тим разом він читав наперед приготувану заяву.

ПІДГОТОВЛЯЮТЬ СПІЛЬНИЙ СПИС НАСЕЛЕННЯ В АМЕРИЦІ.

На 1950 рік підговляється спис населення у всіх краях Західної Півкулі, як це оприлюднює голова Бюра Життєвої Статистики у Вашингтоні, д-р Гавберт Дон. Технічні подробиці для такого найбільшого цenzусу в історії світу будуть випрацювані на зібранню між-американських експертів в 1948 році. Попри обчислення самого населення буде ще переведений цenzус худоби, рільничих продуктів, лісових багатств, розділу плодів зо жнив, обміну харчевими продуктами, вистей про справи здоров'я, житла, способу життя і навчання. — Деякі південно-американські держави, як от Еквадор, не мали ще досі перепису населення, а Болівія мала останній цenzус в 1900.

УПРОДОВЖ РОКУ МОЖНА БУДЕ ДОБУТИ АТОМОВУ СИЛУ.

Коли все піде за планами, то вже впродовж одного року можна буде збудувати атомову фабрику — таке заявив ген. Леслі Гров, який доглядав атомового заводу в Оук Ридж в Тенесі вчасі виробу атомової бомби. Як лише буде збудована така фабрика, тоді можна буде приблизно обрахувати, коли почнуть продукувати атомову енергію для промислових цілей.

Злучені Держави схильні признати Росії нафтові концесії в Ірані

Всупереч тому, що в деяких колах поширювали вісти, начеб то Америка й Англія не хотіли допустити Советів до використання Іранської нафти, світові економісти, які прибули до Вашингтону для обговорення цієї справи, твердять, що Злучені Держави готові підтримати Совети в їхнє змагання, щоб дістати Іранську нафту, але під умовою, що це станеться на підставі переговорів з Іраном як із незалежною державою і без примусу. До таких інформацій ще додано, що наперед мусять забратися з Ірану советські війська, а опісля малиб прийти приязні переговори. Колиб до того дійшло, тоді уряд Злучених Держав заявив би прихильне становище до таких советських зусиль і підтримав би Росію перед Організацією Об'єднаних Держав у цій справі.

ІРАН ПОТРЕБУЄ ЧУЖИННОЇ ГАРАНТІЇ.

Без якоїсь спільної гарантії з боку Америки, Британії й Росії не обійдеться, коли ця країна малиб остатися незалежною — таку думку висловив д-р Артур С. Милспо, який служив як адміністратор Іранських фінансів від 1922 до 1927 року, а потім від 1943 до 1945 р. Милспо сказав у Вашингтоні, що само забрання советських військ не допоможе, бо Совети будуть шукати нагоди наперти на Іран. Відносини в Ірані є цього роду, що там кожної хвилини може зайти потреба заграничної інтервенції.

ЗЛУЧЕНІ ДЕРЖАВИ ЗМІНЯТЬ ПОЛІТИКУ СУПРОТИ АРГЕНТИНИ.

Серед конгресових кол утриваюється погляд, що Злучені Держави змінять політику супроти Аргентини вже в найближчій майбутности. Стало відомим, що члени сенатської комісії закордонних відносин відбули тайну конференцію з секретарем Бирисом і вчасі цієї конференції прийнято такі засади: 1. Не вмішуватися у внутрішні справи ніякої південно-американської держави; 2. заграничні справи Злучених Держав у відношенні до країв Латинської Америки матиме добру нагоду представити свою справу, не зважаючи на вето, що прислугує потугам. „Безумовна“ постава американського уряду в Іранській справі, як кажуть, дуже піднесла моральний престиж Злучених Держав у тих, що почали зневірюватися в Об'єднані Держави.

ДРУГОГО ШПИГА ПОСТАВЛЯТЬ ПІД СУД В КАНАДІ.

Слідча комісія, яка розглядає справу підозрілих у шпигунстві на користь Советів, рішила оскаржити і поставити перед судом другого підозрілого, а це капітана Гордона Лунана. Його обвинувачують у шістьох точках.

Хвалять Бирнса за тверду поставу в О. О. Д. і зміцнення впливів Злучених Держав

Дипломати, що зібрані в Нью Йорку на щодній нараді Ради Забезпечки Об'єднаних Держав, дають велике признание секретареві стейту, Джеймсові Ф. Бирнсові, за його тверду руку в справі советсько-Іранського конфлікту. Вони кажуть, що малі й слабкі держави тепер переконались, що Організація Об'єднаних Держав не буде диктатором, та що й найменша держава матиме добру нагоду представити свою справу, не зважаючи на вето, що прислугує потугам. „Безумовна“ постава американського уряду в Іранській справі, як кажуть, дуже піднесла моральний престиж Злучених Держав у тих, що почали зневірюватися в Об'єднані Держави.

ГАНДІ ВДОВОЛЕНИЙ З НАРАД З БРИТАЙСЬКИМИ ЕМІСАРАМИ.

З Індії доносять добру новину: Могандас Ганді, відомий Індійський провідник, радив годину і двадцять мінут з членами британської міністерської місії в справі незалежності Індії й вийшов з тих нарад вдоволенням, хоч подробиць тих нарад не проголосив. Кажуть, що Ганді пропонує місії, що заки буде можна далі нараджуватися, Британія мусить згодитися на незалежність Індії. Потім будуть дебати над евентуальним поділом Індії на дві частини, як цього домагаються могамедани, що хочуть поділу краю на Гіндустан і Пакістан, себто на одну територію з гіндусами, а другу з могамеданами.

БУВ ТІЛЬКИ ЛАКЕЄМ ГІТЛЕРА, КАЖЕ МАРШАЛ КАЙТЕЛЬ.

Бувший німецький полевий маршал, генерал Кайтель, зізнаючи на суді в Нюрембергу по Герінгу і Рібентропу, заявив, що він не був ніким „воєнним начальником“, а тільки „лакеєм Гітлера в лівері“. Казав, що нацистська держава була такою, де тільки одна людина думала. Тою людиною був Гітлер. Казав, що хоч мав назву „команданта“, то не мав ні війська, щоб ним командувати, ні навіть спромоги видавати прикази. Його завдання було зібрати прикази Гітлера й їх далі передавати. Його роля була тільки слухати і діяти, як приказано. Казав, що не знав нічого про політичні плани, бо це не входило в обсяг його діяльності.

В БОЛГАРІЇ КАСУЮТЬ МОНАРХІЮ.

Уряд Вітчизняного Фронту заповів Асамблеї, що його черговим завданням буде ліквідація монархії в Болгарії й проголошення її республікою.

ГРЕЦЬКИЙ КОРОЛЬ ХОЧЕ ВЕРТАТИ ДО ГРЕЦІЇ ЯК КОРОЛЬ.

Грецький король Юрій II, що перебуває в Лондоні, віднісся до тих партій в Греції, що взяли участь у виборах, з закликом до поміркованости та витягнення послідовности з виборів щодо монархії. Каже, що вибори виявили, що більшість хоче надалі бачити Грецію монархічною.

ВОЯКИ З КОНГРЕСОВИМИ МЕДАЛЯМИ. — Ця сцена знята на горі Білого Дому. Посередній бачимо президента Трумана, що роздає Конгресові Медалі воjakам-ветеранам. Вояки, що стоять, це: сарджент Чарлз Л. МакГага з Косбі, Тенесі, і командир Річард Г. О'Кейн, а сидять: вояк Роберт Гордон з Синсинаті і сарджент Джозеф Спір, МекЛін, Вірджинія.

СОВЕТИ ЗГОДИЛИСЬ НА БЕЗУМОВНЕ ВИЦОФАННЯ СВОЇХ ВІЙСЬК З ІРАНУ.

Рада Забезпечки Об'єднаних Держав дістала остаточно відповіді в справі подій в Ірані як з Москви, так і з Тегерану. Найважливіше у тих відповідях є те місце у советській ноті, де кажеться, що Совети зобов'язуються відтягнути свої війська з Ірану найдалі до 6. травня 1946 року, не зв'язуючи цього з ніякими економічними чи політичними домаганнями.

ПРИЙМУТЬ СОВЕТСЬКУ ЗАЯВУ.

Загально твердять, що Рада Забезпечки прийме те, що є найважливіше у советській ноті в справі Ірану, себто, що Совети вицофують свої війська, і на тому закінчить цей інцидент, даючи тим змогу советському членови далі брати участь в нарадах.

ІРАН ГОДИТЬСЯ.

Іранський амбасадор заявив, що советська відповідь є тимчасово для Ірану вистарчальною і він готов відтягнути зажалення проти Советів.

БРИТАНІЯ ПРАКТИЧНА.

Велика Британія вислала советському уряду дві ноти в справі Ірану, на які досі не дістала відповіді. Ті ноти пригадували Советам, що вони разом з Британією заключили в 1942 році договір з Іраном, яким зобов'язались вицофати свої війська впродовж шість місяців після війни. Цей речинець минув 2. березня. Британія вицофала свої війська, а Совети ні. Та не зважаючи на те, що британський уряд не дістав з Москви відповіді, що треба вважати дипломатичним ударом, він хоче бути практичним і вдовольняється заявою Советів, висланою до Ради Забезпечки.

ПРЕСТИЖ О.О.Д. ЗРІС.

Ті, що добре приглядаються, як функціонує Організація Об'єднаних Держав, тепер згідно стверджують, що Рада Забезпечки виявила свою силу в справі конфлікту між Іраном і Советами, та що через те зріс авторитет О. О. Держав. Далі стверджують, що ця організація виявила ще свій вплив у справах, що відносяться до Греції, Індонезії та Леванту. А теж і в справі данського острова Борнгольму, звідки вже забрались советські частини, а на їх місце прийшли данські. Тепер же буде важке, як вона поведе себе в делікатних проблемах Єгипту та Індії.

НАЗИВАТИ: ОБЕДНАНІ ДЕРЖАВИ.

Заступник генерального секретаря Організації Об'єднаних Держав (О.О.Д.), Бенджамін Коген, каже, що правильно треба скорочувати назву цієї організації не трома буквами О.О.Д. але двома: Обеднані Держави (О.Д.).

МІЖНАРОДНИЙ СУД У ГАЗІ.

Перший раз зійшовся на наради в Газі, Нідерланди, Міжнародний Суд Справедливости, що складається з 13 суддів, назначених О. О. Д.

„КУРДСЬКА РЕСПУБЛІКА“

Маємо вже до діла з „Незалежною Курдською Республікою“. Згідно з тим, що пишуть американські кореспонденти з Тегерану, столиці Ірану, то повстала вона за допомогою Советів, що достарчили курдським отаманам зброю та людей для підготовки повстання і розбудови „вільного Курдистану“. Ту „республіку“ мали проголосити в місті Магабад, в північно-західній Ірані начальники різних племен, що розсілися в Ірані, Туреччині, Іраку та Сирії. На чолі цієї держави стоїть Муля Мустафа, курдський лідер з Іраку, що його проголошено там поза законом. Ідею цієї республіки обговорено минулого листопаду в Советях, в місті Баку, на нарадах начальників курдських племен. Та найзаповітніше це, що осередком цієї республіки має стати місто Мозуль в Іраку, славне в цілому світі з свого нафтового багатства, яке контролюють головні британці.

СОВЕТИ, КИТАЙ І ДАЙРЕН.

Яких 20 миль від славного Порт Артуру є пристань Дайрен, щодо якої була згода між Советами і Китаєм, що мають нею спільно правити. Та досі Дайрен є цілковито в руках Советів. Тепер кажуть, що Совети вицофують свої війська з цього важкого манджурського порту над Тихим океаном.

ХОЧУТЬ ХАРЧІВ З СОВЕТІВ І АРГЕНТИНИ.

На міжнародній конференції в справі ратування голодної Європи, яка радить тепер у Лондоні, бракує представників Советського Союзу й Аргентини. Еріст Бевин, британський міністер закордонних справ, отвираючи наради заявив, що це не є важке, хто є присутнім, чи не є, бо конференція не буде бавитись в політику. Бритійський міністер Філіп Ноел-Бейкер, що є головою конференції, говорив про марево голоду і голодову катастрофу, що мусить наступити за шість місяців. Конференція рішила звернутись до Советів і Аргентини і просити їх поміч в харчах для відвернення катастрофи.

ЯК НЕ МАЄ ПРАЦІ, АБО ХОЧЕТЕ КРАЩО,

чому не користатися з оголошень знаменитих нагод для зарплати, поданих у оголошеннях нових робіт у „Свободі“?

"SVOBODA" (Ukrainian Daily)

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc., at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1103 of the Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

Classified Advertising Department, 597-7th Ave., New York 18, N. Y. BRyant 9-0582

SUBSCRIPTION RATES: Three cents a copy.

FOREIGN AND JERSEY CITY RATES: One year \$7.00, Six months \$4.00, Three months \$2.00.

SUNDAY EDITION: One year \$10.00, Six months \$6.00, Three months \$3.00.

Circulation: 10,000 copies daily.

Printed at the SVOBODA Press, Jersey City, N. J.

Address: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

ПОЛЯКИ І УКРАЇНСЬКІ СКИТАЛЬЦІ

Як хто ознайомлений з комуністичними газетами, чи слухає того, що говорять комуністи і комуністичні про "українських націоналістів", той знає, що всі вони, згідно з тим, що кажуть більшовики, не тільки "нацисти", але й ті, що держать з польським урядом у Лондоні, що розбивають українську державність і соборність і віддають Львів та щонайменше цілу Західну Україну "польським панам", а Карпатську Україну "мадярським феодалам". Такими є теж українські скитальці в Європі. Є ними навіть і американські українці, про яких тепер раз-у-раз пишуть, що ведуть "коншахти" з мадярами і поляками в Америці та є на услугах лондонського польського уряду.

З цього всього, що ця комуністична пропаганда пише і передає, виходило, що всі українці, що не є більшовиками, є тепер у спілці з польським урядом у Лондоні й разом з ним ведуть одну і ту саму політику. Супроти цього цікаве те, що пише лондонська газета "Дзєннік Польскі і Дзєннік Жолнержа", з дня 19. березня 1946, а яка є неофіційним органом польського уряду в Лондоні.

Отже в цій газеті є стаття п. н. "Що роблять українські фашисти", в якій пишеться про українських скитальців в Європі, між якими мають переховуватись ті "нацисти" і "фашисти", що "вимордували десятки тисячів поляків у містах, а сотки тисячів по селах Волині, Поділі, Засяні, Забужа, Любеліщині і Поліссі".

Особливо замітне тут те, що газета польського лондонського уряду покликуюється у своєму обвинуваченні на польські газети, що тепер виходять у Варшаві й є під цензурою варшавського просоветського уряду, з яким польський уряд у Лондоні в боротьбі. Що більше! Лондонська газета покликуюється далі на виступ Бажана в Організації Об'єднаних Держав і каже, що цей "віцепрем'єр советської України" теж виступив проти "українських воєнних злочинців", що скриваються між українськими скитальцями в Європі.

Як отсе бачимо, то в цьому проти-українському виступі об'єдналися лондонський польський уряд, що воює з Советами і польським урядом у Варшаві, разом з советським урядом України, чи з Советами, як і з варшавським урядом, оскільки іде про нищення українців. Всі вони пішли разом проти "українських фашистів і гестаповців".

Тяжко зрозуміти, що за тим усім криється, тим більше, що отся писанина появилася якби в річницю Ризького договору, себто тої московсько-польської угоди, коли то Польща поділилася з Росією українськими землями, а московський уряд казав ще, як на глум, підписатись під тим договором українцям породи Мануйльських. Чи це іде тепер до нової "угоди", чи до чогось іншого, покаже найближча будучина. Та для нас цікавий сам факт пропагування чи творення одного фронту з тих, що себе взаємно поборюють, але ідуть разом у виступі проти українських скитальців.

Заява українського греко-кат.**Епископату**

Під датою 27. березня пресо-бюро організації "Нешетел Кетолік Велфер Конференс" у Вашингтоні розіслало до часописів основну заяву українських греко-католицьких єпископів Злучених Держав, а це Ординарія-Владика Константина Богачевського і Єпископа-Помічника Амвросія Сенишина, з виясненням, як прийшло до поневолення Католицької Церкви під Советами, котре то поневолення представила Москва перед світом як "акт злуки", "Українсько-Католицької Церкви з Російською Православною Церквою. Тижневики латинських дієцезій помістили цю заяву майже в цілості, або в обильних виттках, з яких ясно можна довідатись, про що йде справа. Замітний є вступ і закінчення меморіалу. У ньому сказано:

"Ми говоримо в імені нації, якої єпископи, священники й вірники найшлися в такому положенні, що не можуть висловити своїх почувань так, як вони хотіли. Це є нація, якої наріз став безпомічним внаслідок звисних насильств способів, пристосовуваних комуністичною владою на Україні. Це власне ця нація, про яку не давно появилася вісти з Москви, під датою 17. березня 1946, а в яких сказано, що її наріз, в дні 8. березня, на синагоді в місті з назвою Львів (українська назва для Львова) зірвав 350-літню єдність з католицьким Римом на те, щоб ланово злучитися з російським православ'ям. Це булаб велика несправедливість супроти цього народу й його церкви, колиб світ прийняв цю оновітку за правду. Саме тому ми, колишні сини України, виконавши й оросі не й землі, докладно познайомлені з історією й народом й церкви, відчуваємо, що треба оприлюднити наступну заяву на те, щоб справити мильне розуміння і виказати очевидний обман".

Після вступу подані такі уступи: "Християнство серед українців"; "Схизма"; "Змагання до єдності"; "Єдність осягнена"; "Перешкоди до єдності". У цьому уступі переповідається змагання царя Петра Великого, цариці Катерини II і Миколи I до винищення Української Католицької Церкви в границях царської Росії. Після короткого історичного переходу, (що його тут не беремося розбирати), бо це справа фахових істориків), поданий уступ про "Теперішні вмішування у справу єдності", де згадано про акт з 17. березня, а потім основно обговорено в уступі про "Усування ерархії" усі заходи комуністичної Москви для винищення українських католицьких єпископів і священників; про те, як Москва вислала на Західну Україну свого комісара П. Хотченка для перетягнення духовенства до Російської Православної Церкви, про ув'язнення о. д-ра Костельника і його мучеництво, заки він згодився підписати заклик; про апеляцію до Сталіна, підписаний 300 священниками; про пізніше ув'язнення й повільне вимордовування цих священників. Далше сказано про "положення народу" таке:

"Із достовірних джерел ми довідалися, що "Ініціативний Комітет для Возсоединенія Греко-Католицької Церкви з Російською Православною Церквою" уживав супроти можливих засобів переслідування. Багато цих інформацій приходять від скитальців, яких то листи дійшли до Америки через американських воєнів і капелянів. Ми довідалися, що більшовики вбивали масово священників і світських; інших катували немилосердно, а багато ще інших вивезли на заслання, між ними велике число священників. Населення цілих сіл виврано з корінням, родичи порозбивано, чоловіків і батьків повислено до неприступних околиць в Сибірі, жінок вислано до цегельні в Туркестані й інші місця. Дітей позабрано до комуністичних дитячих притулків. Ті, що їм вдалося втекти перед загрозливою, злучилися з ватагами, які живуть у підземеллях в печерах, горах та лісах, як це теж діється з поляками, словаками й румунами, що не хочуть піддатися комуністам. Ще інші втікли світ за очі своїх рідних оселі і живуть як скитальці порозкидані по Італії, Франції, Австрії, Німеччині й інших краях, покільки їх ще насильно не вислано до краю їхнього походження".

У "Заключенню" пишуть Владика таке: "Ми говоримо про це не на те, щоб викликати неспокій до Росії, лише на те, щоб вивести на денне світло правду про те, як відзивається патріарх Олексій до українців-католиків... Росія не є "матір'ю українців католиків... Галичина ніколи не була під московським пануванням... Це не правда, що українці католики добровільно злучилися з Православною Церквою. ...А що до тих 216 "священників" це питання, чи всі вони були католиками, бо достовірні джерела зводять, що комуністична влада насала до українських католицьких парафій агентів НКВД. перебраних за священників на місце тих священників, що їх російська влада вигнала на заслання".

Кінчиться заява такими словами: "Тому, що вище наведені

Як у Советах ломлять людину?

(Надслане з Європи).

Тяжкий шлях української нації, як телеграфними стовпами витичений він запропадом. Досить кинути оком на наше минуле, щоб побачити, як за "лакомства панські" продавалась чужинцям старшина козацька, продавались висококультурні, інтелігентні й здібні організатори, світли науки, політики і навіть церковні діячі.

Шли вони до чужинця на службу, одні зі страху перед загрозой, другі з уподобання, а треті й інші — просто продавались, за шмат гнилої ковбаси. Вийшовши з кадр темного, поневоленого, гнобленого люду, здобувши змогу піднятися над цим таким людом, замисів вести його до одвічного народного, національного ідеалу, кидали його, йшли працювати на чужу ниву, для чужих ідей слави чужої.

Та якщо такі, як: Гоголь, Короленко, Потапенко, Мордовцев, Данилевський, Немирович-Данченко, Бурденко, Бортнянський, Чайковський, Рєпін та інші творили на славу чужинця, ворога свого народу, тільки творили, то були й такі, як: Юзефович, Савенко, а теперішні Чубарі, Петровські, Хвилі, Затонські, Корнійці, Гречухи, Корнієнкі, Рильські, Тичини, Сосюра — "творять", як і "творили".

І ось надходять свіжі відомості запропадом. Т. б. мовити української провідної верстви. Долинають до нас "новинки", що на вчительському великому зїзді в 1945 році, в заплановуванні українського національно-визвольного руху, брали активну участь Гречуха, Хрущов, Коротченко, Тичина, Рильський, але й професор Барвінський, акад. Возняк, проф. Колесса і Крип'якевич і навіть Остап Вишня!

Ми не дивуємося комуністам Гречухам і Коротченкам: їм і Бог комуністичний велів запропадом себе й рідну Україну. Не дивуємося ми й Тичині, цьому дегенерованому інтелігенту, якого "Партія Велде" й завела під дурного хату. Не дивуємося й із "пана" Мак-

факти це лише частинне виявлення насильства, докочуваних комуністами на Західній Україні, ми надіємося, що люди доброї волі і правдиві прихильники свободи пороблять усі можливі старання, щоб вислати комісію для дослідження надужити, яких там докона-

Треба признати, що закінчення є оригінальне й доцільне, безогляду на видає самого запису. А ціла заява є важним історичним документом на це, що вчасі всенародної скорби українські Владика заклали становище відповідне до свого покликання й уряду.

сима Рильського — цього вчителя, що тільки й міг доброго зробити — стати на "советську платформу". Не дивує нас і Сосюра своєю поведінкою. Він хоч був і вскочив і попався трохи в "петлюристській гречці" й "в дні оно". Але вже давно все це спокотувало перед "володарями", тож і продає себе оптом і в роздріб.

Не дивують нас нарешті й галичанські нововизволені своїми украй нерозумними виступами на зїзді учителів (Барвінський, Возняк, Колесса, Крип'якевич) і виступи в пресі (Возняк, Галан, Росович). Їх бо доля, як нововизволених не дуже завидна вже тому, що їх, колиб вони не вступали, булоб розцінено советською системою й НКВД, як співпрацівників німців, отже, як фашистів. Тому, природно, дехто з них, може й не рад би виступати проти українського визвольного руху, так мусить. Советська система не терпить середини: або ти за, або ти проти. І якщо ти не "за", а "проти", хоч би навіть не вступав, а лише уподобавши "золоту середину" єдиномовки то тебе візьмуть на "шугундєр" і незабаром пошлють туди, де Макар козам "роги виправляє".

Отже, якщо академіки й професори стали "сучими синами" у відношенні до рідного народного руху, якому вони не могли не співчувати, то їх такими зробило НКВД — советська система. І їх "суче синами" може бути лише полягати в їх ширій чи "ширїй" активності. Та треба правду сказати, що їхня навіть "ширїй" активність, булаб швидко ким слід і належно "розкуше-на". Отже повторюємо, що нас їхня поведінка, аж ніяк не дивує — це закон советської логіки життя.

Але, Остап... Остап Вишня!... Боже, Боже!... До чого він докотився!... До чого людина звелася "на пси"!... Пригадую його з харківських Плузжанських вечірок, що відбувалися в 1923 році в селянському будинку й не віриться, що ото той Остап Вишня, отой Губенко, колишній кооператор, а кооператор часів революції, як і участковий агроном земський, як лікар волосний, як учитель сільський — всі вони були носії українства, української ідеї, самостійності, соборності й демократії. І ось — на тобі — перевелася людина наніщо.

А тоді-ж він подавав надії бути людиною й навіть з величчю літери. Ще й тепер памятаю, як повна сільбудівська зала по 500—600 чоловік, кожного майже понеділка реготала хапаючись за животі від гумористичних дотепів Вишні, а розходились люди по хатах

з болями в животах від сміху. І сміх той був не даремний, не пустий. Остап Вишня гостро висміював советську таку владу й її порядки на селі й у місті з її урбанізацією, електрофікацією, але так уміло, так приховано, що короткоумі голлополітосвітники й не припускали, що Вишня висміює совладу й дозволяти друкувати "Усмішки" і вишніве, й кримські, й головопростівські...

І росла слава Остапа Вишні, як на дріжджах, і гриміла не лише по Україні, а й по цілому СССР, бо почали перекладати і на російську мову його "а-некдоти". Сміялися з його дотепів і влучних висловів усі: старі й малі; робітники, селяни, інтелігенція з однаковим захопленням. Реготали й самі большевицькі верховоди, яких Вишня висміював. Та й як було не сміятися, коли харківські верховоди думуються видати закон про ловіння риби вудками: таких-то й таких розмірів у сантиметрах, а меншу таких-то розмірів ловити заборонено, й карано за порушення закону... штрафом у таких-то розмірах.

Як було не сміятися, коли головополітосвіт на селі організує вечірники й п'ятику. Як було не сміятися з советського гасла "геть сором", коли перекупка сидиач на базарі закривала своє прості Господи "грішне тіло" — сквородою. Або іде товариш директор "ванькою" (візником), як мати народила й щоб людям не задрало було дивитись на його... кхи... кхи... тее то як його, затуляє його... портфелем (течкою)!... і т. д., і т. п.

Сміялися, кажу, всі... Ні, не сміялися, а впрост заливалися іржали. І читали "Радянське Село", де Вишня найбільше друкував свої гуморески й фейлетони на розхвот. Мені, я в той час був інструктором видав. "Рад. Село" по розповсюдженню видан, за-а-а-а, і дачи по Правобережжю, дуже легко було виконувати своє завдання, ширити єдину й найулюбленішу всім селом українським газету "Радянське Село". Просто відбою від селян не було, щодо гуморесок О. Вишні й майже всі малі й старі їх знали мало не слово в слово, напам'ять.

То був час советського НЕ-П-у — нової економічної політики; то був час розв'язаної, отже вільної приватної ініціативи, вільної торгівлі, власності на знаряддя виробництва, власності на вироблений продукт твоєї праці, твоїх зусиль. Хоч все це обкладано фінівідділами неймовірними податками фінінспекторами державними, яких Остап Вишня "чистив" як і всіх своїх "клієнтів", "не візря на лічності"...

Чи то "совбурам" кремльським і харківським було зацікавлено, чи то була політика, не ясно. Але догупали вони, чого так люблять українські селяни, та не менші і робітники й інтелігенція Остапа Вишню, ледве, аж на передодні смерті "славновісної" нової економічної політики — НЕП-у. Умер НЕП, народилася колективізація, народилася хресний шлях українського селянства.

"Зареготало" тепер воно іншим способом — на кутні. Не було би з чого реготати. Німучав Остап Вишня на заслання, а в Україні лютувала, як перекупка на базарі — нахабна примусова колективізація.

Зціпило було село українське зуби, стогнало, борикалось, вивухало постананнями проти методів "усушлювання" і корови, і хатини, і... дружини... Нікому було висмівати в гуморесках ті жахливі порядки — Остап теж мабуть зіціпили зуби, покутував свої "гріхи", за висміювання влади, га ледве чи й він би насміявся тоді щось промовити. Не чути було його аж до 1934 року. Сумувало село. Не раз — тисячі, десятки тисяч раз ізгадували українського солов'я,

ФЕДОР КРУШИНСЬКИЙ

Я БАЧИВ НІМЕЧЧИНУ!

(Байки та дійсність про гітлерівщину)

Авторські права застерігаються: Copyright by Krushynsky Theodore, Paris, France.

20)

Але німці, всім германцям дити. наперекір, од цього свого наміру не відступали. Вони знають, що германці їх ненавидять подекуди не менше, як і не-германці. Але це тому, казали німці, що вони ще не знають, який ми, німці, коханий і добрий наріз. А як ми їх до себе прилучимо, то вони нам самі тоді подякують. І так кажучи, німець свято вірив у цю ісієнітніцу, що він має право зробити іншого щастливим проти його волі, всупереч його власному бажанню. Це тому, що кожний німець вірив у свою вишність, а того, хто є вищий за інших, того Бог один тільки й може су-

Таким чином, взявши собі тільки одного Бога за суддю, свідка й спільника, а ще краше, втроївши собі, що він сам є "богом", німець ділав усі народи на "вищі" та "нижчі", на "народи — провідники" та "погній — народи". Звичайно, німці були тим "вищим" народом, або "народом-фіюрером", а українці "погній-народом", як вони казали "міст-фольк" (міст — гній, сміття, а фольк — наріз). Зокрема до "погнію" належали всі словянські народи, але вони бралися в першу чергу за українців, вважаючи, що вони беззбройні та не вміють себе оборо-

нити. Ця свідомість "вишності" була для німця так само ясною, як сонце на небі. Вона світила в його очах, виявлялася в поведінці та почуваннях. Згодом цей настрій переходив у свідомість і погляди, а нарешті мусів виявитись в чинах, які стояли голісінькі перед цілим світом.

Та мало того, що німець був "вищий", він зробив собі з того й належний висновок практичного значіння, бо німець хитрун і дуже практичний. Висновок цей полягав у тому, що для тієї "великої мети", яку має здійснити "вищий наріз", всі "нижчі" народи повинні так само працювати, як працював колись кріпак на пана. Не як працотітник на працеводця, ні, бо робітник добровільно працює на роботодавця, а як кріпак на пана, бо кріпак мусить на пана працювати на підставі "святого" права та на підставі "величчя Божого".

Власне, Гітлер розпинався в райштагові та й при кожній іншій нагоді, що світ дякуватиме йому за його спасенню політику, що ця політика є добродієм для людськості, що світ без Німеччини згине, що могутня Німеччина стане опікуном, добродієм і охороною народів та що Бог цього хоче й послав його на землю, таке здійснити, людям про це "вобзвістити". За Гітлером те саме, ширше, чи вужче потверджували Геббельс, Герінг, Розенберг і вся решта гошпалерів. А простий німець укладав цю "правду" в своїй твердого голові, з якої вже й волом того не витягнеш.

Отак почав німець виводити й означати своє становище в світі, становище інших народів та своє до них відношення. З цього самого вивели націоналістичні обов'язки усіх народів Європи працювати на німців та боронити, чи битися за Німеччину й її політику. Не

треба й казати, що відси вже був тільки один крок до того, що чужинця, який лишень ненавиди й погорди вартій, вільно є ошукувати, обкрадати й бити.

І як що влада, тобто гітлерівська партія ще намагалася зберігати "гарне лице в поганій грі", то звичайний німець навіть такого "лица" не потребував мати, бо то не було його ділом. Гітлер видавав закони та приписи, щоб перед світом мати "чисте сумління", зокрема й для чисто практичної мети з метою пропаганди по інших краях та для обледження набору нового робітництва, як і з метою державного регулювання кожного питання, але на місця він вислав своїх довірених людей (про д-ра Ляна, провідника "Німецького Фронту Праці" буде мова на своїй місці), які давали виконавцям повноваження — орієнтуватися й поступати згідно з власним поглядом, а на за-

кони дивитися як на "загальну директиву", бо, мовляв, влада "не може всього бачити, а вам видніше".

Оця роздвоєність законів і виконання та гасел і дійсності обернулася в гріб для самої Німеччини, вона її покланала, не лише вороги.

Бо не треба забувати, що кожний німець робив і чинив, як і все в тодішній Німеччині діялося, на славу Гітлерови.

Героїзм і мародерство, правда й брехня, право й безправність, ширість і підлата, чесність і злочин, ідейність і користолюбність, як і ненависть до чужинця, знущання над ним, биття, обкрадання й катування — все покривалося й виправдувалося двома магичними словами:

(Дальше буде).

ВСТУПАЙТЕ ГРОМАДНО В ЧЛЕНИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ

Праця для жінок і муштин WANT ADS

Classified Department—Bergen 4-0237—Bryant 9-0582

ПОТРЕБНО МУЖЧИН

СТОЛЯРІВ

ДОБРА ПЛАТНЯ, СТАЛО
KULLMAN DINING CAR CO.
200 MIDDLESEX ST., HARRISON, N.J.
Harrison 6-4581

КРАВЦІВ

При переробляванні жіночих убранных
40 годин, 5-денний шкідень.
Голос. в Employment Office, 12 пов.
JOHN WANAMAKER
9th ST. & BROADWAY, N. Y.

ПОТРЕБНО ЖЕНЩИН

Дивчат до праці при Ладі
гарної пошти
6 день, приємне окруж., добрі год.
Martha's Restaurant
29 Ridgely Ave., Ridgely Park,
N. J.—Hackensack 2-9677

ДЛЯ КРАЩОГО ЗАСТРА
ЗАТРИМУЙТЕ СВОІ
ВОЕННИ БОНДИ

ВСТУПАЙТЕ ГРОМАДНО
В ЧЛЕНИ УКРАЇНСЬКОГО
НАРОДНОГО СОЮЗУ.

THEY WON'T GIVE QUARTER. Recovering at the Naval Hospital, Bethesda, Maryland, these men take their game with American Red Cross recreation workers as serious business. Keeping mentally alert, they get well fast.

Праця Американського Червоного Хреста в Швейцарії

ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я

Поширюючи свою працю в ділянці охорони здоров'я Американський Червоний Хрест додав до курсу домашнього догляду навчання про догляд за матерями та немовлятами і взагалі за цілою родиною. Ці курси влаштовуються Червоним Хрестом по цілій країні, даючи відповідне знання, як доглядати за хворими в дома. Ці знання особливо припадали в часі війни, коли відчувався брак лікарів.

Відвідувачки курсів пізнають, що треба робити у випадку хвороби в родині, заки

прийде лікар. Вчаться пізнавати ознаки звичайних хвороб, а також, як тримати кімнату хворого санітарно-чистою, як обшивати хворого, як міряти температуру, як виконувати приписи лікаря.

Стільки було прохання в справі влаштування подібних курсів, що в одній місцевості треба було зорганізувати рухомий відділ інструкторів, які відвідували віддалені закутки, далеко від шпиталів, від добрих транспортних можливостей. Ті мандрівні інструктори проводять курси.

Сподіваються, що і лекції в справі охорони молодих ма-

верей та їх новонароджених дітей будуть мати також значний успіх. Ще багато шпиталів переповнено, лікарі й норські перетяжені. Матері, які повертаються до дому зі шпиталів скоро по народженні дитини, можуть бути підготованими до своїх нових завдань. В той же час члени родини можуть на тих курсах навчитися, яким має бути відповідний догляд за матір'ю та немовлятком.

Червоний Хрест також влаштовує курси відживлювання, подаючи також відомості про те, що і як купувати, та як зберігати страву. Курси першої допомоги, добре знані в час війни, надалі провадяться Червоним Хрестом.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

ВІЛКС-БЕРІ, ПА. — Бр. св. Івана Христителя, від. 223, відбуде місячні збори в неділю, 7. квітня, в сали парохіальній, зарез по Са. Божій. Буде звіт делегатів з компетенції і інші важливі справи. Прийдіть всі і приєднайте нових членів. — Уряд.

ПАТЕРСОН, Н. ДЖ. — Місячні збори Тов. ім. Тараса Шевченка, від. 64, відбудуться в суботу, 6. квітня, в годині 7:30 вечір, у Ст. Боніфасі Гал. Мелі. Стр. Просимо всіх членів на збори. — С. Віварський, пресд.; І. Бурнас, секр.

ЛИСТУВАННЯ РЕДАКЦІ

П. К., Нью Йорк, Н. Й. — Ми мусимо мати оригінал листа навіть тоді, коли маємо передати якусь новинку. Та не треба пересилати листів, у яких нема такого нового, що надавалось би для газети і загального відомо.

К. О. — Часопис завалений дописами, що ждуть на свою чергу вже три а то й чотири тижні. Печуться машини і хворіють робітники. А крім того було повно праці з друком конвенційних звітів.

Д-р ВОЛОД. ГАШИЦЬ
УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР, ХІРУРГ
І АКУШЕР
690 S. 19 ST., NEWARK, N. J.
Tel.: Essex 3-5068
Урядові години: Від 1 до 3 попол.; від 6 до 8 вечір. В неділі і середні дні за попереднім порозумінням.

ГРОШІ НА УКРАЇНУ ТА ДО ВСІХ ЧАСТЕЙ СВІТА
ШИФКАРТИ - ПОДОРОЖНІ ДОКУМЕНТИ

Продажа різних бізнесів, домі, фарм, та різного роду аскурацій
WESSON & BARTKIV
Steamship Agency
PETRO BARTKIV
REAL ESTATE & INSURANCE BROKER, NOTARY PUBLIC
309 East 14th Street New York 3, N. Y.
Telephone: ALgonquin 4-8254.

НЕМА ЗАСТУПНИКА

Ніщо, тільки час може вдосконалити й закріпити посмертну обслугу; на роки обслуги нема заступника.
Що ми були діяльними в нашій звичайно це від 1900 року, це є рік першорядної ваги. Організація з меншим досвідом не може мати під собою такого певного ґрунту.

STEPHEN J. JEWUSIAK & SON
FUNERAL DIRECTORS

Обслуговує українців у Діверсі Ситі і Байонні з понед. 25 років.
34 E. 25th St., BAYONNE, N. J.
Phone: BAYonne 3-0540

ПОШУКУЮТЬ

ЮСТИНА та МАРІЯ ГРЕСКО зі с. Миланець, пов. Яворів, шукають СТЕФАНА ФЕДЕВИЧА з с. Соколя, пов. Мостиська. Пісати до: MARIA GRESKO, l'Abbaye 144, Raimes, Nord France.

Галина Вовканич (замужня Целюх) пошукує свого стрийка Ігната Вовканича, і його брата Максиміана, з с. Миланець, пов. Старий Самбір. Зголосіться і подійте свою адресу до: MICHAEL RAPACZ, St. Johnsville, N. Y.

Емільян Керницький пошукує за своїми братами: Іваном, Стефаном, Михайлом, Євгеном і сестрою Анастасією Керницькими. Перед війною мешкали в Ватербург, Конн. Хто би знав дещо про них або вони самі, прошу зголоситися на адресу: OLGA EVANICK, 500 E. 13th St., New York 9, N. Y.

МИХАЙЛО ФОСТЯКА І ВАСИЛЯ ФОСТЯКА, котрі виїхали перед війною до Нью Йорку з с. Миланець, пов. Яворів, шукають МАРІЮ СМІЛКА, дочку Григорія Смілки з с. Миланець. Міа адреса: СІРОМ'СЬКА МАРІЯ з роду Смілка

Delmenhorst, Lager Wexer Fluch, Land Oldenburg, Germany
ЯРОСЛАВ СУДАКЕВИЧ пошукує своїх родичів ВАСИЛИНИ І СЕМЕНА, з Глиночків.

Головність до: JOHN SZPUNDER, 76 Arlington Ave., Jersey City 5, N.J.

Головність до: JOHN SZPUNDER, 76 Arlington Ave., Jersey City 5, N.J.

Головність до: JOHN SZPUNDER, 76 Arlington Ave., Jersey City 5, N.J.

Головність до: JOHN SZPUNDER, 76 Arlington Ave., Jersey City 5, N.J.

Головність до: JOHN SZPUNDER, 76 Arlington Ave., Jersey City 5, N.J.

Головність до: JOHN SZPUNDER, 76 Arlington Ave., Jersey City 5, N.J.

Головність до: JOHN SZPUNDER, 76 Arlington Ave., Jersey City 5, N.J.

Головність до: JOHN SZPUNDER, 76 Arlington Ave., Jersey City 5, N.J.

Головність до: JOHN SZPUNDER, 76 Arlington Ave., Jersey City 5, N.J.

Головність до: JOHN SZPUNDER, 76 Arlington Ave., Jersey City 5, N.J.

Головність до: JOHN SZPUNDER, 76 Arlington Ave., Jersey City 5, N.J.

Головність до: JOHN SZPUNDER, 76 Arlington Ave., Jersey City 5, N.J.

Головність до: JOHN SZPUNDER, 76 Arlington Ave., Jersey City 5, N.J.

Головність до: JOHN SZPUNDER, 76 Arlington Ave., Jersey City 5, N.J.

Головність до: JOHN SZPUNDER, 76 Arlington Ave., Jersey City 5, N.J.

Головність до: JOHN SZPUNDER, 76 Arlington Ave., Jersey City 5, N.J.

Головність до: JOHN SZPUNDER, 76 Arlington Ave., Jersey City 5, N.J.

Головність до: JOHN SZPUNDER, 76 Arlington Ave., Jersey City 5, N.J.

Головність до: JOHN SZPUNDER, 76 Arlington Ave., Jersey City 5, N.J.

Головність до: JOHN SZPUNDER, 76 Arlington Ave., Jersey City 5, N.J.

Головність до: JOHN SZPUNDER, 76 Arlington Ave., Jersey City 5, N.J.

Головність до: JOHN SZPUNDER, 76 Arlington Ave., Jersey City 5, N.J.

Головність до: JOHN SZPUNDER, 76 Arlington Ave., Jersey City 5, N.J.

Головність до: JOHN SZPUNDER, 76 Arlington Ave., Jersey City 5, N.J.

Головність до: JOHN SZPUNDER, 76 Arlington Ave., Jersey City 5, N.J.

Головність до: JOHN SZPUNDER, 76 Arlington Ave., Jersey City 5, N.J.

Головність до: JOHN SZPUNDER, 76 Arlington Ave., Jersey City 5, N.J.

Головність до: JOHN SZPUNDER, 76 Arlington Ave., Jersey City 5, N.J.

Головність до: JOHN SZPUNDER, 76 Arlington Ave., Jersey City 5, N.J.

Головність до: JOHN SZPUNDER, 76 Arlington Ave., Jersey City 5, N.J.

Головність до: JOHN SZPUNDER, 76 Arlington Ave., Jersey City 5, N.J.

Головність до: JOHN SZPUNDER, 76 Arlington Ave., Jersey City 5, N.J.

Головність до: JOHN SZPUNDER, 76 Arlington Ave., Jersey City 5, N.J.

Головність до: JOHN SZPUNDER, 76 Arlington Ave., Jersey City 5, N.J.

Головність до: JOHN SZPUNDER, 76 Arlington Ave., Jersey City 5, N.J.

Головність до: JOHN SZPUNDER, 76 Arlington Ave., Jersey City 5, N.J.

Головність до: JOHN SZPUNDER, 76 Arlington Ave., Jersey City 5, N.J.

Головність до: JOHN SZPUNDER, 76 Arlington Ave., Jersey City 5, N.J.

Головність до: JOHN SZPUNDER, 76 Arlington Ave., Jersey City 5, N.J.

Головність до: JOHN SZPUNDER, 76 Arlington Ave., Jersey City 5, N.J.

Головність до: JOHN SZPUNDER, 76 Arlington Ave., Jersey City 5, N.J.

Головність до: JOHN SZPUNDER, 76 Arlington Ave., Jersey City 5, N.J.

Головність до: JOHN SZPUNDER, 76 Arlington Ave., Jersey City 5, N.J.

Головність до: JOHN SZPUNDER, 76 Arlington Ave., Jersey City 5, N.J.

Головність до: JOHN SZPUNDER, 76 Arlington Ave., Jersey City 5, N.J.

3 ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

НЬО БРИТЕН, КОНН.

З аматорської вистави на жертви воєнного лихоліття.

Рятуйте! Не дайте загинути! Поможіть! Ось такі зойки і благання несуться до нас із рідних земель та й з чужини, з таборів, в яких карюють наші рідні брати і сестри! А чому? Це з ласки тих наших непростених опікунів та лідерів усього світа! Розшатавали живе тіло народу, повідвигдали живі члени тіла українського, людей повинятих, в неволю закули... І репетують на всю губу: Маєте свободу віри, слова, ми вам даємо за поручку охорони перед несправедливістю, з голоду не буде вмирати, і всяку таку ерунду викинули між людей, якби на смітник який, і думають дурити непроститих! Це хіба найбільший обман, який колинебудь був кинений так беззачинно в лице людськості! Але ми, українці знаємо інакше, до нас доходить стогони, плач, а навіть прокляття на тих великих освободителів людськості: «Бодай би ви на самому дні пекла мали свої свободи, яку ви нам дали!»

Не маючи сил виступити проти великих демократів світу, ми по християнській раді полекшати тяжку долю наших рідних. Кожен по своїм силам жертвує, що може. Так і ми, як громада, радіб хоч одну годину сироту від смерті зрятувати, то пересилаємо оцю скромну нашу ленту, з обіцяною, що і на далі не лишимося по заду інших українських парохій...

Оце в неділю, дня 17-го березня приїхав о. Бек з своїми

аматорами з Бриджпорт, Конн. і відіграли в нашій галі церковній дві комедії: «Лесь Крутий — комуніст» (якраз на часі), комедію в 2-ох діях, та «Як кум кума лічив», в одній дії. Чистий дохід з вистави обидві парохії згодилися віддати до Злученого Українсько-Американського Допомогового Комітету. Заразом переведено збірку добровільних жертв на наших скитальців.

Чистий дохід з вистави є \$27.70. Жертв було \$48.55, а разом всього є \$76.25.

Спис жертвodawців:
П. \$2: Ю. Богачук, Марія Іванків, Анна Пашук, Т. Копка, о. П. Ковальчук, по \$1: А. Устимовський, Катерина Савишнін, І. Козир, П. Керелєйза, Анна Хліб, Марія Таранук, М. Мельник, О. Голдик, П. Герент, І. Сенюк, ст. П. Селеман, І. Селеман, А. Савка, П. Байда, І. Зень, М. Роман, П. Додиский, Ф. Гізіл, Павліна Керелєйза, Ева Гаврилич, пані Біндас, А. Зень, А. Керелєйза, Т. Старичак, Анна Дят, дрібниця \$11.95.

Місцевий комітет складає щирю подяку о. Бекови і чесним аматорам з Бриджпорт та всім щирим жертвodawцям.

За Комітет в Нью Бритен, Конн.:
Йосиф Керелєйза, голова;
Юрій Зень, секретар;
Т. Копка, касієр.

ГОРИ ГОВОРЯТЬ

Роман у 2-ох частих
знаменитого повістя
Уласа Самчука

Сторін 194. — Ціна \$1.00.
Замовлення разом з належністю слати до:

“Svoboda”
P. O. BOX 346
JERSEY CITY 3, N. J.

3 Канади замовлення треба платити американською валютою.

Колі ви хочете заохотити свою дитину читати по українськи, купіть їй такі

ІЛЮСТРОВАНІ В КОЛЬОРАХ

КНИЖЕЧКИ

ДЛЯ ДІТЕЙ

КІТ В САПАНЦЯХ. Ціна — 25 ц.

ЧЕРВОНА ШАПОЧКА, казка для чепних діточок. Ціна 25 ц.

РОБІНЗОН КРУЗО. Ціна — 25 ц.

Всі три книжечки разом за 25 ц.

Замовлення з належністю слати до:

“SVOBODA”
P. O. BOX 346,
JERSEY CITY 3, N. J.

3 Канади треба платити тільки американською валютою.

ДО ШАНОВНИХ ЧИТАЧІВ
“СВОБОДИ” І “ЮКРЕЙНИЙ ВІКІЛ”

Як Ви зміюєте адресу, просимо негайно повідомити про це адміністрацію “Свободи”. Скорі повідомлення усуває непорозуміння і стримання газети. З повідомленням просимо також вислати 10 центів готівкою або почтовими значками на покриття вироблення нового стелся. Члени і Читачі з Канади звольте прислати тільки готівку тому, що канадійських почтових значків не можна виміняти.

УКРАЇНЦІ В IRVINGTON, N. J. І ОКОЛИЦІ!

Купуйте в українським стилі білія під назвою COLUMBIA DRY GOODS SHOP 835 — 18th Ave., Irvington, N. J. Треті двері від Columbia Ave. Беріть 54 Bus, котрий переходить попри двері. Анастасія Соколовська, власниця.

Даром пробка
МІЛЕРТОН LAXATIVE

Тепер є небувала нагода для всіх, що терплять на домагання шлуника й випробували коштовні ліки й села, а не пайшли полекції. Тим усім поручаємо спробувати даром Зела Мілертона, котрих не запарюється ні варити, а споживається з натуральний форм. По ліквіті пробки переконатесь, як skutочно діють в несамоганнях таких, як квази шлуки, гази, нестерпність, запір, брак апетиту, білий голови й інші домагання, котрі походять зо злого травлення. Щоби переконатися, пишіть по пробку

Спеціальна Оферта по знижених цінах.

1) \$1.00 за 1 коробку Мілертону

2) \$1.50 за 2 коробки Мілертону

3) \$2.00 за 3 коробки Мілертону

Питайте за ділами Мілертон у нашій сусідній аптеці, а як там його не мають, то пишіть до: J. S. MILLER, Inc., Dept. U, P. O. BOX 628, NEWARK 1, N. J. Single package not sent C.O.D. Small postage stamps acceptable. Ці ціни важливі лише при замовленні просто з головного офісу.

Почитайте самі й дайте прочитати своїй дитині книжку, з якої пізнати, як і чим можна в світі вибистити і перемогти нужду та інші перешкоди і діяти до світової слави і славу, викликаючи як одного так другого для поміччю тому біоному народові, з якого походимо. Такою книжкою є:

Олександр Мишуга

(МИСТЕЦЬ І ЛЮДИНА)

Львів, 1938. Сторін: 208. Ілюстрацій: 60.

Ціна \$2 в книгарні “Свободи”.

Замовляйте, пишучи на таку адресу:

“SVOBODA”

81-83 GRAND ST., (P. O. Box 346) JERSEY CITY 3, N. J.

ТАРЗАН, ч. 1358. Слід.

Печерний чоловік — підняв пірвану застязку від черевика.

Його бистрий змисл сказав йому, що вона належала до черевика великого пропащого чоловіка.

Опісля він найшов відтиск стопи малпи побіч сліду одного черевика.

Він пустився пошукувати малпу, яка вбивала людей.

ХОЧЕТЕ ПІЗНАТИ ДУШУ

ТАРАСА ШЕВЧЕНКА

найбільшого сина України, так читайте про його відношення до матері, сестри, дітчини, чи взагалі — жінки. Тоді відкритете гадяину його тонких відчуттів людської горі, а з тим і його безмежну любов до горем прибитої й поневоленої України. Побачите, як і в чому проявляється чиста й благородна любов, спосібна на найбільшу пошану. Такою любовою була о-повідна постать великого гени українського народу. Розповідь про це книжечка, яку написав д-р Л. МИШУГА п. а.

ШЕВЧЕНКО І ЖІНКА

Ціна 50 центів.

Замовлення враз з належністю слати до:

“SVOBODA”

P. O. BOX 346

JERSEY CITY 3, N. J.

3 Канади треба платити тільки американською валютою

ПЕТРО ЯРЕМА

УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

Занимаєсь похороном в БРОНКСІ, БРОУКЛІНІ, НЬО-ЙОРКУ І ОКОЛИЦЯХ

129 EAST 76th STREET, NEW YORK, N. Y.

Тел.: ORchard 4-2588

BRANCH OFFICE & CHAPEL, 707 Prospect Avenue, (cor. E. 155 St.)

BRONX, N. Y.

Тел.: MEtrose 5-5877